

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

Кафедра стрільби та технічних видів спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри
Виноградський Б.А.

“ _____ ” _____ 20__ року

Демічковський А.П.

Лекція № 1

з навчальної дисципліни

“Теорія і методика обраного виду спорту та СПВ”

(стрілецькі види спорту)

для студентів III курсу факультету фізичної культури і спорту

для студентів III курсу факультету педагогічної освіти

денної форми навчання

галузь знань: 01 - Освіта

спеціальність: 017 – “Фізична культура і спорт”

спеціальність: 014 – “Середня освіта”, предметна

спеціалізація: 014.11 “Середня освіта (Фізична культура)”

перший бакалаврський рівень

Львів

2019-2020 навчальний рік

«Спортивні споруди та обладнання для проведення змагань та навчально-тренувальних занять»

Навчальні та виховні цілі

Ознайомити з історичними аспектами зародження та розвитку стрілецьких видів спорту у світі. Висвітлити основні етапи та рушійні сили розвитку стрілецьких видів спорту. Показати позитивний вплив спорту на розвиток суспільства.

Навчальні питання і розподілення часу

Вступ – 5 хв.

1. Види спортивних споруд – 25 хв.
  2. Поняття про спортивні тири – 25 хв.
  3. Спортивне обладнання тирів – 25 хв.
- Заключення та відповіді на запитання – 10 хв.

Навчально-матеріальне забезпечення

Фото відеоматеріали, плакати.

Рекомендована література:

1. Пятков В.Т. Теорія і методика стрілецького спорту, Львів 1999р. підрозділ 1.1. 5-12 сторінки.
2. <http://www.shooting-ua.com>
3. <http://www.shooting-ukraine.com>
4. <http://www.issf-sports.org>
5. <http://www.pzss.org.pl>

Визначення і класифікація тирів та стрільбищ. Спортивним називається спеціально обладнаний участок місцевості або споруда, яка призначена для проведення навчально-тренувальних занять і стрілецько-спортивних змагань, та відповідає правилам і умовам безпеки виконання стрілецьких вправ.

Тири є відкриті, напів відкриті і закриті. З функціонального призначення тири класифікуються по дистанціях стрільби та вправах, які можна виконувати в даному тирі:

1. тири для стрільби з гвинтівок або пістолетів на 50 м;
2. тири для стрільби з гвинтівок на 300 м;
3. тири для стрільби з гвинтівок та пістолетів на 10 м (пневматична зброя);
4. тири для стрільби з пістолетів або гвинтівок на 25 м;
5. тири для швидкісної стрільби з пістолетів на 25 м;
6. тири для стрільби по рухомих мішенях на 10 або 50 м;
7. лучне поле для стрільби з лука;
8. стрілецько-спортивні стенди для стрільби на круглому і траншейному стендах.

Стрільбищем називається комплекс тирів та спеціальних приміщень для проведення масштабних змагань та навчально-тренувальних занять стрілецько-спортивних шкіл та клубів.

Основними елементами стрілецько-спортивних тирів є лінія стрільби, лінія мішеней, куле зловлювач, бокові та верхні перегородки, які гарантують умови безпеки під час стрільби. На лінії стрільби розмічають стрілецькі місця; на лінії мішеней встановлюють обладнання для зміни мішеней (електронно-автоматичне, електронно-механічне або механічне з бліндажем, щити). Куле зловлювач влаштовують з земляного валу, металевого листу або з іншого матеріалу, що забезпечує зупинку куль. Освітлення мішеней має бути на рівні 1000 люксів. Закриті тири обов'язково упорядковують витяжною вентиляцією.

Існують тири для стрільби з пневматичних гвинтівок та пістолетів по нерухомих мішенях і тири для стрільби з пневматичних гвинтівок по рухомих мішенях. Дистанція стрільби в обох типах тирів дорівнює 10 м.

Двадцятип'ятиметрові тири влаштовують для стрільби з пістолетів, револьверів та малокаліберних гвинтівок. Виконують класифікаційні вправи: МП-8, МП-10, МГ-1 та ін. Схема 25-метрового тира відрізняється від 10-метрового практично лише дистанцією стрільби. В 50-метрових тирах виконують стрілецькі вправи з довільного малокаліберного пістолета та з малокаліберних гвинтівок. Наприклад, вправи МП-6, МГ-5, МГ-9 та МГ-6. Схема влаштування тира може відрізнятися наявністю бліндажу. В 300-метрових тирах бліндажіє обов'язковою частиною споруди. В сучасній класифікації існують стрілецько-спортивні вправи по рухомих мішенях, які виконувались окрім пневматичної, також з малокаліберної гвинтівки, але на дистанції 50 м. Схема влаштування 50-метрових тирів для стрільби по рухомих мішенях принципово не відрізняється від схеми 10-метрових тирів.

Стрільбище міжнародного класу забезпечує необхідні умови для

проведення змагань на рівні чемпіонатів континентів, Світу та Олімпійських Ігор. Наприклад, Львівський стрілецько-спортивний комплекс має закриті тири для тренування та проведення зимових чемпіонатів, відкриті тири для одночасного розташування великої кількості стрільців по всіх вправах змагальної програми, та приміщення, які необхідні для комплексних змагань.

Пневматичні тири обладнані, згідно правил змагань, стрілецькими столиками, стільцями, місцями для суддів і глядачів та мішенними установками.

Малокаліберні тири можуть бути обладнані для стрільби з гвинтівок (на 25 та на 50 м) або для стрільби з пістолетів на 25 м (пістолетні вправи на 50 м виконують в гвинтівочних тирах).

Обладнання тирів для стрільби на 300 м з гвинтівок великого калібру (6,5 мм; 7,62 мм; 8 мм) відрізняється лише розмірами мішенних щитів або установок та наявністю показок у бліндажі.

Переважає кількість 300-метрових тирів ще не обладнана автоматичними установками, тому для коректування стрільби здійснюється показування з бліндажу. Фанерне коло показки має 2 кольори: чорний та на звороті білий. На чорному колі мішені показку повертають білим боком, а на білому фоні - чорним.

Спочатку після пострілу показують місце розташування пробоїни, а потім напрямок -- показку від центру мішені відводять у напрямку пробоїни і далі.

Обладнання стрільбищ.

Стрільбище з кульової стрільби має:

- лінію стрільби;
- бліндаж (лінію мішеней) для роботи з мішенями;
- приміщення для підготовки стрільців до виконання вправ і для їх відпочинку;
- приміщення для зберігання зброї і набоїв;
- приміщення для зберігання матеріальних цінностей, мішеней і документації змагання, що проводиться;
- приміщення для розміщення і роботи суддівсь коїколегії;
- спеціальні місця (стенди) для демонстрації таблиць з результатами стрільби і для іншої інформації;
- спеціальні місця для чистки зброї;
- умивальники і туалети.

З допомогою валів, стін і системи перехватів, вбудованих між лінією стрільби і лінією мішеней, повинен бути відвернутий виліт куль за межі тиру при неприцільних (випадкових) пострілах.

Лінія стрільби повинна поділятися на 2 зони: стрілецький рубіж (власне лінія стрільби) зі стрілецькими позиціями для стрільців і місцями для роботи суддів лінії стрільби; зону для тренерів, керівників і глядачів, відокремлену проходом і бар'єром від стрілецьких позицій. Лінія стрільби повинна бути влаштована таким чином, щоб учасники і глядачі були захищені від дощу, сонця і вітру (але цей захист повинен бути виконаний так, щоб не було

переваги одних стрілецьких позицій перед іншими або однією частини стрілецького рубежу перед іншою).

Тири для стрільби на 10 м повинні бути по можливості влаштовані в закритих приміщеннях.

Тир, з довжиною лінії стрільби більшою ніж 20 м, повинен бути радіофікованим, щоб команди старшого судді лінії стрільби могли добре чути всі учасники. Повинен бути забезпечений телефонний зв'язок між лінією стрільби і лінією мішеней (одна точка на кожні 12-15 стрілецьких місць). В тирі повинен знаходитись великий годинник, що показує поточний час або час, що залишився до кінця виконання вправи. Годинник повинен бути розміщений так, щоб його добре бачили учасники і секторні судді. Поверхня підлоги на стрілецьких позиціях повинна бути горизонтальною і рівною.

Підлога стрілецької позиції не повинна вібрувати під час ходьби на лінії стрільби.

Всі стрілецькі позиції тиру повинні знаходитись на одній прямій лінії. Передня границя лінії стрільби позначається кольоровою лінією на підлозі (ширина цієї лінії не входить в дистанцію стрільби). Ні одна частина тіла стрільця не повинна мати контакту з поверхнею тиру попереду лінії стрільби. Лінія мішеней повинна бути паралельною лінії стрільби.

Всі споруджувані стрільбища повинні плануватись таким чином, щоб на протязі часу, відведеного для стрільби, сонце знаходилось за спинами стрільців.